

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
dankah ob **torkih, četrtnih**
in **sobotah**. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdanje stane:
za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40
za tri mesece . . . 2.00 4.—
za pol leta . . . 5.— 8.—
za vse leto . . . 10.— 16.—
Na naročbe brez priložne naročilnice se
ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 2 av.,
izven Trsta po 3 av. Sobotno večerno
izdanje v Trstu 4 av., izven Trsta 5 av.

Oglašajo se računsko po tarifi v petiti; za
naslove z dohodnimi črkami se plačuje
pristor, kolikor obsega navadnih vrstic.
Poslana osmrtnica in javnozahvale, do-
mači oglašaji itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredu: alica
Casarova št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, ker nefrankovana se ne
sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje spre-
jema **upravnstvo** alica Molino pic-
colo št. 3, II. nadst. Odpri reklamacije
se prosto poštino.

„V edinosti je moč“.

Častiti našim gg. naročnikom!

Ker se bliža tretje četrtletje prosimo č.č.
gg. naročnike naše, da za časa obnovitve na-
ročbe na naš list. Onim našim gg. naročni-
kom, ki so v zastanku še za drugo četrtletje
ali pa celo za vse leto, pošljemo 25. t. m.
tirjalnice ter bodemo primorani jim ustaviti
list, ako ne dopolnijo zastanka do 30. t. m.
Stroški za naš list so veliki ter nemarnost
plačevanja spravlja v nevarnost obstanka
lista. Prosimo tudi č.č. gg. naročnike, da nam
pridobijo novih naročnikov, a prijatelje, da
pristopijo kakor naročniki našemu listu, ki je
najcenejši 6krat na teden izhajajoči slovenski
list in ki prinaša raznovrstno gradivo.

Uredništvo.

Upravištvo.

Poročilo

odborna pol. društva „Edinosti“ o dogodkih v nemi-
nem društvenem letu

(Dalje.)

Dne 29. novembra se je vršil ta shod.
Z naše strani so se udeležili gg. prof.
in posl. Mate Mandić, odvetnik dr. G.
Gregorin, urednika Cotič in Podgor-
nik, posl. Goriup in Vatovec, posest.
Balanč, istrski posl. Jenko in svečenik
Štemberger. Shodu je bilo predloženih
sedmero resolucij. K vsem tem resolucijam
nasvetovalo je naše društvo prememb, ki so
bile plod vestnim, dolgotrajnim posvetovanjem.
Pri nasvetovanju vodila nas je ta jedina že-
lja, da se v resolucijah kolikor le možno
jasno in odločno izrazi naš čisti zares
narodni in slovenski program.
Pred vsem pa smo hoteli, da bodi posebno
naglašena tesna vzajemnost med
bratskima narodom hrvatskim
in slovenskim. Saj občutimo najinten-
zivneje ravno mi, da je taka tesna vzajem-
nost neizogibno potrebna, da je usoda Pri-
morskih Slovencev tesno spojena z usodo
istrskih Hrvatov, da so nam stremjenja po-
vsem analogna ter da le po složenem postop-
panju moremo priti do boljše bodočnosti. V
zmislu te hrvatsko-slovenske vzajemnosti smo
hotel, da se zahtevajo zgodovinska prava
naroda hrvatskega in dosledno tudi naroda
češkega. Mimo tega smo bili tudi uverjeni,
da se vzajemnost more raztezati na vse
avstro-ogerske Slovence, torej tudi na brate
naše v oni drugi državni polovici. Z ozirom
na dogodke iz najnovejših dni — razpad
koalicije — je umestno tu naglasiti, da smo

zahtevali, da se v resoluciji 4. izrecno označi
koalicija kot načelno protislovan-
ski sistem.

Pri resoluciji V. smo se odločno upri-
besedili uvodila, ki se je glasil: „Obrača pa
naj se tudi vsa skrb na povzdigo versko
mravstvenega in dinastičnega četa.“ Temu be-
sedilu pa smo se uprli posebno zato, ker smo
hotel, da bōdi v resoluciji jasno povedano,
da je verski in dinastični čut med Slovenci
že obstoječe dejstvo, notoriška istina,
ki nam daje še posebno pravico do popolne
jednakopravnosti. Ker pa poznamo zlobnost
naših nasprotnikov, vedeli smo tudi, da bi
isti do dobrega izkoristili prvotno besedilo
te resolucije ter da bi izvajali iz istega, da
glede dinastičnega in versko-mravstvenega
četa med Slovenci ni vse tako, kakor bi mo-
ralo biti. Sumnili bi bili namreč: daleč je
že prišlo, ako shod zaupnih mož sam se čuti
primorane naglašati, da treba še le skrbeti
za povzdigo verskega in dinastičnega četa.

Priporočali smo tudi zasnovanje velikega
denarnega zavoda, ki bi paralizoval delova-
nje sličnih nemških društev, zasnovanih v ta
namen, da po slovenski zemlji snujejo indu-
strijalna podjetja in spravljajo naša zemljišča
v tuje roke. Priporočali smo, da bi se zasno-
val osrednji delavski list, kateri bi v pravi
sklad spravil delavske interese z narodnimi
in verskimi in da bi se posebno delavci sili-
tili pred anarhističnimi socialisti. Slednjič
smo priporočali, da je v dosegu organizova-
nja narodnega dela in vzajemnosti med nami
po vseh pokrajinah skrbeti za jednotno po-
stopanje narodnega častnikarstva in za krepko
podporo istemu v duševnem in gmočnem oziru.

Kakor so bili vsi ti nasveti plod vest-
nemu razmišljanja in temeljitemu premo-
trenju vseukupnega položaja našega, tako
so se naši zastopniki na shodu zaupnih mož
potrdili, da so te nasvete utemeljili živo
besedo kolikor so le mogli. V tem pogledu
se moremo sklicevati na obširno poročilo,
objavljeno v našem glasilu v št. 151—156.

Hvaležno moramo priznati, da je shod
pritril mnogokateremu našemu nasvetu. Žal
pa, da je odklonil ravno take nasvete, na
koje smo pokladali največjo važnost. Tako n.
pr. glede na političko vzajemnost z avstro-
ogerskimi Slovenci, na poštevanje zgodovin-
skih prav avstro-ogerskih Slovanov, na za-
htevanje, da je slovenskim poslancem iskati
mesta le v krogu slovanskih opozicijskih
poslancev itd.

Z ozirom na to odklonitev čutili so se

tržaški in istrski zaupni možje na veliko svoje
obžalovanje primorane podati koncem seje
nastopno izjavo: „Ker so bili pri današnji
shodu odklonjeni najbistvenejši do-
datki in popravki naši, izjavljamo tržaški in
istrski zaupni možje, da nas danes vsprejete
resolucije v celoti ne vežejo ter da se
vzdržimo glasovanja o resolucijah v skupno-
sti. Pripravljeni pa smo vsikdar, kakor do
sedaj podpirati narodno stranko kranjsko, v
kolikor bode izvrševala čisti narodni in ver-
ski program.“

V svesti smo si bili, da si nakopljemo
veliko odgovornost pred slovensko javnostjo
s tem svojim sklepom. Toda uverjeni bodite,
da nas je do takega sklepa dovela le skrb
za čistost in popolnost slovenskega programa
in pa tudi uverjenje, da je bil v naših pred-
logih izražen minimum onega, kar mora
obsezati slovenski program.

Ali to treba naglašati še posebno in še
enkrat, da mi nismo bili nasprotni temu, kar
je prišlo v resolucije, ampak vezati se nismo
hotel na iste, ker je bilo pre malo v njih:
ker niso obsežale vsega, kar absolutno mora
obsezati slovenski program, ako hočemo, da
nas bode svet smatral resnimi.

Mnogokateremu videlo se je naše postop-
panje v prvi hip nerazumno in neumestno.
A to le v prvi hip, pod utisom obžalovanja,
da ni prišlo v narodni stranki do onega so-
glasja, kakoršnega smo si želeli vsi; toda
pozneje, ko smo obrazložili vzroke svojem
postopanju, ko smo povedali, da nam ne
kaže soditi vseukupnega položaja našega le
se stališča nesrečnega prepira na Kranjskem,
ko smo izjavili svečano, da dogodki na shodu
zaupnih mož niso ostavili v našem srcu niti
sledu kakega ogorčenja, namreč da smo o-
stali isti zvesti propovedniki slovenske vzaj-
emnosti s težiščem v našem središču, v naši
Ljubljani: tedaj je kmalu izginel oblaček
nevolje in rojaki naši so jeli drugače soditi
o našem postopanju. In tako se smemo na-
dejati, da tudi današnji slavni zbor odobri
postopanje tržaških in istrskih zastopnikov
na shodu zaupnih mož v Ljubljani, kateremu
postopanju je bil — to treba naglasiti po-
novno — le ta namen, da si ustvarimo čist,
jasen slovanski program, kot jamstvo, da ho-
čemo čuvati in gojiti svoje narodne
idejale ter širiti zmisel za iste med maso
našega naroda.

Tretji važni dogodek bile so volitve
v deželni zbor istrski.

Kako je prišlo do teh volitev, vam je
istotako še v spominu.

vodo Karla, a bansko žezlo bila je šiba v
slabotni roki obnemoglega starca. — A hr-
vatski sabor? Hrvatski sabor je bil pozvan
v Zagreb, da dovoli vojakov, denarja, — pa
mirna pokrajina. — Strah je popadel hrva-
tsko plemstvo. Kam takim potom? Kje je
pravo, kje so stare svobode? Čemu tuji
vojskovodje? Čemu hrvatski denar? Da bo-
demo samo, kar je Štajerska? Brez pravice,
brez glasa, po zapovedi samo? Da, to so
tudi hoteli! — Na čelu Hrvatske stal je
Juraj Drašković, hrvatski ban in biskup, a
poleg njega banoval je mečem gospod Ga-
šper Alapič. Slovel je Drašković po vsem
krščanskem svetu, odkar je dobil naslov
očeta cekvene zgovornosti v Tridentinskem
zboru; učen je bil Drašković, saj o tem sve-
dočijo modre njegove knjige. Toda Drašković
bil je več dvornik, nego-li hrvatski ban, in
slavohlepnost njegova spravila ga je v zvezo
z dvema mogočnikoma, katera sta kovala na
tem, — da Hrvatska, stara kraljevina, po-
stane vojaška naselbina, pokrajina nemška.
Zato i nadvojvoda Karol ni imel boljšega
pomočnika, kakor mu je bil ban hrvatski.
Toda Drašković ni deloval očitno. Bil je fin,
premeten. V motni vodi je razpenjal svoje
mreže, da omami tega velikaša, ker jih je

Naši narodni nasprotniki se namreč niso
zadovoljili s poučnimi demonstracijami, am-
pak nadaljevali so svoje gnusno delo tudi v
deželnem zboru v Poreču. Demonstrirali so
proti vladnemu zastopniku, naši poslanci so
bili izpostavljeni tako hudim napadom v zbor-
nici in izven zbornice, da so slednjič morali
pobegniti iz Poreča, ako niso hoteli posta-
viti v nevarnost celó svojega zdravja in živ-
ljenja. Slednjič pa so storili naši nasprotniki
skrajni korak: izbacili so hoteli
hrvatski oziroma slovenski jezik
— jezik večine — iz zbornice,
ali z drugimi besedami: poteptali so brez vse
sramote v blato temeljne zakone avstrijske.
Ali še le potem, ko so na vse zadnje tudi za-
sramovali vladnega zastopnika, je bila mera
polna, kajti tako postopanje je moralo vzbudi-
ti nevoljo tudi v najviših krogih. In za-
dela je zbornico istrsko najhujša kazen:
na ukaz Njegovega Velikanstva, našega uzor-
no pravičnega vladarja, morala je vlada raz-
pustiti deželni zbor istrski.

(Dalje prih.)

Politiške vesti.

V Trstu, dne 24. junija 1895.

Avstrijska delegacija. V seji n. n. le
sobote se je oglašil č. besedi tudi delegat
Biankini. Rekel je, da Hrvati trpe na škod-
ljivih posledicah naše vnane politike. Samo
všed klavzule o carini na vino trpi Dalma-
cija kakih 10 milijonov goldinarjev
škoda na leto. A obžalovati je tudi mo-
ralni upliv zveze z Italijo na naše notranje
odnošaje. Dalmatinska vlada vzdržuje še
vedno italijanski jezik po uradih, da si ne
razumejo istega 99 odstotkov prebival-
stva. Z ozirom na istrski škandal radi na-
pisov in izjave v italijanskem parlamentu
ni možno odbiti od sebe domnevanja, da
obstoje kaki skrivni dogovori z
Italijo, kolikor dostaje javnih odnošajev
v Primorju. Dvalistiška uredba države ne
bode mogla trajati, ako naj pride slovanska
večina prebivalstva do svoje pravice. Kraj
namišljeno liberalnih struj hoče se foverati
celo katoliški cerkvi varovanje katoliških
načel. Trozveza nam dosedaj ni pripomogla
ni najmanjše do spolnjenja naših političkih
želja; italijanskemu zavezniku nedostaje
najvažnejega za vsako akcijo — denarja, a
Nemčija neče žrtvovati zdravih kostij niti
jednega mušketirja za našo stvar na Vzhodu.
Avstrija se mora osvoboditi trozveze in stopiti
v prijateljsko nevtralnost do vseh držav.

Drašković vse poznal v dušo. — A Gašper
Alapič? Bil je vojak poštenega srca, zdra-
vega uma — vrla duša v pohabljenem tru-
plu. Kaj modrost? Kaj hitrost? Sablja in
sablja bila mu je prva, bila mu je zadnja
beseda. I on je kakor skozi mrak slutil, na
kaj se gre, toda „ne vtikam se!“ je rekel;
„naj se gospoda operejo pred Bogom!“ —
Deloval je Drašković, delal, pisal, nalagal,
izvrševal, tolažil, obetal, kakor da ne leže
prej v grob, dokler bode i jedna sama tur-
ška glava med Savoj in Dravo. — Toda
h krati ko grom iz vedrega neba počil je
glas po kraljevini: knez Juraj Drašković
da ni več hrvatski ban, da ni več Zagreb-
ski biskup, knez Gjuro Drašković da je nad-
biskup Kaloški, da je kraljevski kancelar!
A zakaj? povpraševalo se je razburjeno
plemstvo. Mar ni treba kraljevini zakonite
glave sedaj, ko od vseh strani pritiska beda?
Zakaj se odreča Drašković banovanju? A
kdo nam bode banom? Nikdo. Mar ni pre-
jasni nadvojvoda Karol gubernator vse kra-
ljevine? Mar se ne mora modri biskup uklo-
niti njemu, da mu bodo roke svobodne? In
čemu sabor? Čemu sto glav, sto želja? Po
jedni volji, po jedni zapovedi lažje je delati.
(Dalje prih.)

PODLISTEK.

80

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šenoc.

(Dalje.)

XII.

Prišlo je v Hrvatsko leto 1577. A kak-
šno! Žalostno in jadro. Jedna kaplja v reki
junaške krvi, ki je tekla brez kraja, brez
nade po zemlji hrvatski. Lahko je trpeti
muke, ako se moreš nadejati, da bode i temu
konec, lahko prenašati burjo, ako znaš, da
dočakaš solnce. Ali brez prestanka jadovati,
brez nadeje gledati to motno nebo, težko je
in pretežno! Iz sto in sto ljutih ran tekla
je junaška kri, sto in sto vrlih glav padlo je
v grob; žuljave roke ratarjev ostavile so
pljug, da gradijo trdnjave proti turskemu
besu. Polje pusto, sela v plamenu, dvori
plen zverinskega izvora. A vsejedno daj
krvi, da se upiraš vragu, daj kruha, da na-
hraniš gladno vojsko, daj denarjev, da pla-
čaš tuje pomagače, ne pomočnike, daj, daj,
daj! Strašno! Grozno! Ta mala zemlja, ta
pest ljudij izmučenih, izsesanih, stala je
ko železen zid na pragu krščan-

skega sveta proti nečloveku, ka-
kor David proti Goljatu. Oj koliko je pro-
padlo vrlih src, vrednih, da jih proslavljajo
i gosli javorjeve. A kako? A zakaj? Poznaš-
li sveti oni plamen, ki žari v srcu pošte-
njaka, veš-li, kaj ti je zibelj, kaj mati, kaj
grobi dedov, kaj otroci, kaj rodna ti pesem?
To ti je ono, kar dete stori junakom, to je
ljubezen domovine! Silni bili so ti železni
ljudje minolih vekov, ali kadar je razglasila
glasna troblja: „Evo, vruga na nas!“ vse
je skočilo ko jeden mož in udri v ime Božje
za dom. Še se niso bile zacelile rane od
Hrastovce, po Ogerski je plenil Turčin, že
je padel Zrinj, Kladuš, in druge trdnjave
hrvatske, že je i Koprivnici, trdni skali, pre-
tila pogibelj, a cesar Rudolf v Pragi štel je
zvezde, in modri nemški zbor cinciril, je-li
bi ali ne bi pomagal cesarju-katoliku, a Hr-
vatska je pogrezala v krvi. Pomagaj car,
pomagajte kristjani! I došla je pomoč. Ali
kakšna? Dva cesarjeva strijca, Ernesto in
Karlo. Prvi, da vlada Ogerski, drugi, da za-
poveda Hrvatski. Od davna so se plele
spletke okolo Hrvatske, okraj za okrajem
trgal se je od banske oblasti, kraj za kra-
jem prišel je pod poveljstvo nemških gene-
ralov. A ban? Ban je moral slušati nadvoj-

Ker naša znanja politika vtrja na znotraj hegemonijo Nemcev in Madjarov, na Primorskem tudi Italijanov ker dela tabula rasa z zgodovinskimi in narodnimi pravicami Slovanov na severu in na jugu, ne more govoriti kot Slovan in Hrvat odbriti take samostojne politike in zato bode glasoval proti proračunu ministerstva za znanje stvari.

Njegovo Veličanstvo o Hrvatih. Dne 22. t. m. so bili povabljeni k cesarju na obed jeden del članov obojestranskih delegacij. Po dovršenem obedu je obgovoril cesar razne delegate. Med temi tudi dalmatinskega poslanca Biankinija. Cesar je izustil tem povodom zlato besedo, vredno, da izvejo o njej v sleherni koči hrvatski in slovenski.

Cesar proti Biankiniju: Vi ste prvokrat v delegaciji? Biankini: Da, Veličanstvo. Cesar: Vi imate vedno mnogo posla. Biankini: Jaz storim kolikor mi je mogoče, da branim pravice svojega hrvatskega naroda. Cesar: to je hvala vredno, Hrvatje so bili vedno zvesto udani moji dinastiji in Meni. Biankini: To je zgodovinsko in tako ostane tudi za vedno.

Kaj praviš k temu „Il Mattino“? Altro che — colori russi!

Različne vesti.

Imenovanje. Konceptni vežbenik pri tržaškem redarstvenem ravnateljstvu, Oskar Podberniki, imenovan je začasnim konceptistom pri istem ravnateljstvu.

Mestni svet tržaški imel je sinoč svojo XIII. letnično javno sejo. Poročilo o isti priobčimo v današnjem večernem izdanju.

Boj za slovensko šolo v Gorici. Jutri, dne 26., bode upravno sodišče razpravljalo o pritožbi Goriske mestne občine, katero je bila le-ta uročila proti nalogu, da mora osnovati v Gorici 4 razredno ljudsko šolo s slovenskim poučnim jezikom.

Občni zbor polj. društva „Edinost“ se je vršil minolo nedeljo ob razmerno dobri udeležbi nižjega stanu, inteligencije pa je bilo — veliko premalo. Vemo sicer, da je sedanja doba neugodna za zborovanja, vemo, da imajo mnogi nujnih poslov na — izletih, vemo, da je 10. ura predpoludne najneugodnejša za naše trgovce — in trgovskemu stanu pripada ogromna večina našega nezavisnega razumnštva — vemo, da je letos nedostajalo onega, kar je v prejšnjih letih posebno pojavljalo svojo privlačno silo, da ni bilo namreč poročil naših poslancev in da po takem ni bilo pričakovati tako zanimivih in živahnih razprav — vse to vemo in poštujemo drage volje, vendar moramo povedati odkrito, da je posebne graje vredna in dolga izvestnih krogov. Če že ne radi sebe, pa vsaj radi nižjih slojev — ki potrebujejo in tudi zahtevajo dobrih vzgledov na strani razumnštva — morali bi prihajati naši razumniki na javne shode. Ali brezbržnost ravno tam, kjer bi naravno moralo biti največ brige, mora slabo uplivati na maso. Vemo tudi to, da si mnogi mislijo: jeden več ali manj, kaj dé to! — Ali minole nedelje je bilo premnogo takih, ki so mislili takó, zбоk česar jih premnogo ni bilo na shodu. Mi smo storili svojo dolžnost pred shodom: vabili in pozivali smo; in vršimo je tudi danes — grajam. Nađejamo se, da si zapomni naše razumnštvo za bodočnost, da je upravo ono v prvi vrsti dolžno vršiti svojo dolžnost!

V odbor so bili izvoljeni skoro jednoglasno: Predsednikom: Mate Mandić. Odborniki: Ivan Balanč, Ante Bogdanović, Makso Čotić, Fran Podgornik, Josip Turk, Ivan Marija Vatovec, Kornelij Gorjup, Ivan Gorjup, dr. Gustav Gregorin. Namestniki: Ivan Marija Bole, Stefan Gjivič, Miha Hrvatini, Jakob Purič, Anton Miklave, Fran Godnik, Anton Truden, Jože Vatovec, Jakob Perhave, Pregledovalca računov: Ivan Prelog in Julij Mikota.

Prijatelj list „Il Popolo“. Odgovarjajo nam torej — anonimno. Anonimni dopisi ubirajo sicer navadno svojo pot — v koš, ali na najnoveje anonimno pismo, ki smo je prejeli te dni, moramo odgovoriti par besed, ker je isto značilno za naše konservativce „Popolove“ barve. Nečemo sicer trditi, da je to pismo prišlo ravno iz kroga onih gospodov, ki pišejo „Il Popolo“, to pa je gotovo, da je je zagrešil mož, ki je omenjenim gospodom blizu. Zagrešil, pravimo, ker je ho-

tel nadomestiti z osornotjo v pisavi, kar mu je nedostajalo na argumentih.

Po vsej vsebini tega pisma zveni refrén: „Popolo“ je vrl list, „Edinost“ pa — napada duhovščino. Ne prihaja nam sicer na misel, da bi se razgrevali radi tega poslednjega očitanja; saj govore dejstva, saj nam vsakdo, ki je čital in objektivno sodil našo polemiko proti „Il Popolu“, mora priznati, da nismo napadali ni duhovnikov sploh, niti gospodov pri „Popolu“ še posebej, in da smo grajali le taktiko teh gospodov, koja taktika je največja ovira, da se ne more ojačiti konservativna stvar na Primorskem — taktiko, ki odbaciva od sebe zares konservativni živeli slovenski, ker se boji, da bi se drugače utegnili čuti razžaljenega laški — libera-zem! Grajati moramo gospode, ki vedno le pišejo proti liberalizmu radikalno laške gospode, store pa ne ničesar v javnosti proti listu.

In s to svojo grajo se nahajamo v dobri družbi: v družbi gospodov, ki se zbirajo v Gorici okolo — dr. Mahnič! Ne mi, ampak goriski „Primorski list“ je pisal nedavno, da so naši konservativni možje „vedno v strahu, da se zamerijo tem narodnjakom“ (laškim namreč), ne mi, ampak „Primorski list“ je pisal nedavno, da se „nekateri konservativci branijo vsake slovenske besede, še celo v cerkvi — — —“; ne mi, ampak „Primorski list“ je pisal nedavno, da je naravno, da Slovani nimajo zaupanja do take stranke; ne mi, ampak „Primorski list“ je pisal nedavno, da neke vrste konservativci nimajo ene dobre besede za naravno blaginjo Slovencev, ampak jih „zaničujejo ali vsaj prezirajo“; ne mi, ampak „Primorski list“ je rekel nedavno, da so nam celó socialisti bolj prijazni kot nekateri katoliški možje!!

Ako napadamo torej mi duhovščino, napada jo tudi — „Primorski list“, ki ga pišejo najtesnejši somišljeniki veleč. gosp. dra. Antona Mahnič! Ali Vam pa morda celó dr. Mahnič ni dovolj avtoriteta za presojo, kaj in kakó bi dobro delo konservativni stvari?! — Nikakor ne smemo pozabiti tudi na nastopni lapidarni stavek v pismu: „Misliš, da je pravi duhovnik le oni, kateri se poti za narodnost?“ No, mi bi to vprašanje lahko malce zasukali: „Misliš, da je pravi duhovnik le oni, ki se ne poti za narodnost?“ Sicer si pa bode o tem vsliklu „Popolovega“ zagovornika mislila svoja ona duhovščina, ki doli po Istri dela najbolje in velikimi žrtvami za versko in konservativno stvar s tem, da se „poti za narodnost“! Pri tem delu pa dosedaj še nismo videli onih, ki se zbirajo okolo „Popola“.

Pevsko društvo „Nabrežina“ vabi k veselici, katero priredi dne 29. junija 1895. na lepo okrašenem dvorišču gosp. Silvestra Čaharije. — Vspored: 1. L. „Naprej“, korančica, godba. 2. Pozdrav predsednikov. 3. Hr. Volarič: „Slovenca dom“, možki zbor. 4. „Venček slovanskih pesmi“, godba. 5. Hr. Volarič: „Slovenski svet“, možki zbor. 6. „Brez tebe ljubezna“, godba. 7. K. Bendi: „Svoji k svojim“, možki zbor. 8. „Mila lunica“, godba. 9. Hr. Volarič: „Pomladanska“, možki zbor. 10. Valček, godba. 11. „Kateri bo?“, šaloigra. (Doktor Bistroglav poje pesem se spremljevanjem zbora. 11. Ples. Vstopnina: k besedi za osebo 20 kr., k plesu za gospode 10 kr. komad; sedeži za osebo 20 kr. Začetek ob 5 in pol zvečer. Ker je polovica čistega dobička namenjena po potresu ponesrečenim Ljubljancem, se radodarnosti ne bodo stavile meje. K obilni udeležbi vabi Odbor.

„Lega nazionale“. To znano lahonsko društvo bode imelo svoj letnični občni zbor dne 29. t. m. v Tridentu. Na dnevnem redu je med ostalim zopet vprašanje o osnovanju laškega vsenčilišča v Avstriji in priznanja diplomov italijanskih vsenčilišč.

Izvažanje italijanskega vina. Kakó ogromno škodo dela avstrijskim vinom nesrečna „klavzula“ z Italijo, razvidno je iz statističkih podatkov o izvažanju italijanskih vin, katero je te dni izdala italijanska vlada. Ta statistika pravi, da se je v prvem četrtletju tek. leta izpeljalo iz Italije 422.873 hektolitrov vina, vrednega 9,749.079 lir. V Avstro-Ogersko vpeljalo se je v isti dobi 179.651 hektolitrov! To je ogromna množina v kratki

dobi treh mesecev. Sreča pri tej nesreči pa je, da se je letos v prvem četrtletju v Avstro-Ogersko vpeljalo 60.704 h. laškega vina manj, kakor leta 1894.

Ljudska kopelj. Tukajšnje redarstveno ravnateljstvo objavilo je ta-le razglas: „Za tekoče poletno dobo določene so občinstvu ljudske kopelji pri sv. Andreju in za svetiljnikom. Te kopelji so razdeljene za možke, in za ženske in otroke; prostor za plavanje je obmejen plavajočimi tramovi, preko tega prostora je iz ozirov varnosti prepovedano plavati. — Ljudske kopelji čuvata stalno po dva čuvaja. — Kopelji se zaključijo brezizjemno tekom mesecev junija, julija in avgusta ob 10. uri zvečer, meseca septembra pa ob 9. uri. — Ob delavnikih od 5. do 6½. ure pop. je možki oddelek kopelji pri sv. Andreju poleg Lloydovega arsenala in pa oba oddelka za svetiljnikom določena za izključno uporabo c. in kr. vojakom. — Da se zabrani in pride v okom nedostojnostim, ki utegnejo škodovati osebnosti varnosti, kakor tudi iz ozirov na dostojnost, opozarja se občinstvo na te-le določbe: 1.) Prepovedano je kopati se izven omenjenih krajev in v ta namen določenih zavodov. 2.) Kdor se koplje, mora imeti na sebi vsaj hlače, ali pa haljo. 3.) Prepovedano je voditi v kopelji pse, konje in druge živali. — Kdor se ne bode ravnal po teh določbah, bode kaznovan po določbah obstoječih zakonov“.

Iz Ljubljane nam pišejo dne 23. junija t. l.: Deželni zbor snide se za par sej prve dni julija t. l. v dvorani starega strelišča, da ukrene potrebno o nujnejših zadevah, ki čakajo zdaj v potresni dobi svoje rešitve. Redutno in druga deželna poslopja se bodo morala temeljito in kmalu popraviti. Do zdaj so se ta popravilja pričela pri cerkvah in nekaterih zasebnih poslopih izvrševati, a oviranje prometa po nekaterih cestah in ulicah je še vedno v prejšnjem stadiju, in ne bode preostajalo drugega nego da pospešijo magistrat in komisije odstranitev teh ovir. Podpore in darila še vedno dohajajo. Poletje je nastopilo in treba bode skrbeti za — za jesen in zimo! — Draginja pritiska na nižje sloje prebivalstva. Učiteljstvo, uradništvo in obrtniki jo močno občutijo. Izvestno bodo mestni zbor, dež. odbor ozir. zbor in dr. faktorji skrbeli za zlaščanje bede in pomankanja tudi za prihodnjega pol leta s podelitvijo drag. doklade, kakor je to tudi država storila svojim služabnikom! — Falb in ljudje ki mu iz strahopetnosti vse verujejo, delajo tu za prihodnje dni prav babjeversko brigo, ki je že kar smešna. — Letošnje leto bilo je za nas polno nezgod. Kaj še pride?

Kužne bolezni v Trstu. V tednu od 15. do 22. t. m. bilo je prijavljenih v Trstu in okolici 43 slučajev davice (v prejšnjem tednu jih je bilo 49). Razun teh je bil prijavljen 1 slučaj osepnic in 2 slučaja škrlatice. Umrlo je 6 otrok za davico.

Samomor na železniški progi. Kratki vesti o samomoru na železniški progi pri Barkovljah, o katerem smo omenili v poslednjem izdanju nam je dodati nekoliko podrobnosti. Dotični mladenič je čakal na vlak sredi železniške proge blizu viadukta, kjer je proga močno zaokrožena. Ob ½7. uri pripihal je mešani vlak z Nabrežine. Strojvodja je opazil na progi stoječega človeka ter zažvižgal, toda človek se ni zganil. Na to je strojvodja skušal ustaviti vlak, toda že je bilo prepozno. Mladenič se je vrgel pred lokomotivo, vrat mu je ležal na šini. Še jeden trenotek in glava se je zatrknila na jedno stran, truplo pa je odletelo na drugo stran. Groza je prešinila vse, ki so videli strašni prizor. Vlak se je nekoliko trenotkov ustavil, potem je nadaljeval svojo pot v Trst. Obvestili so o tem strašnem dogodku lokalne oblasti v Barkovljah in orožništvo, ki so prihiteli na lice mesta. Potem so naznanili dogodek magistratu, ki je odposlal sodnijsko-zdravniško komisijo. Iz raznih spisov, katere so našli pri samomoru, konstatovali so, da je bil isti 18letni F. D. iz Vidma na Laškem, sin gostilničarjev. Mladenič se je usmrtil baje zavoljo nesrečne ljubezni in pa slabega gnetnega stanja. Pri njem so našli listič, v katerem prosil, da bi se njegovo ime ne objavilo v časopisih. Truplo so pokopali v Barkovljah.

Nenadna smrt. Minolo nedeljo zjutraj tožila se je 50letna kuharica Fani Simončič, službujoča v gostilni „Al Moncenisio“, da jej

je zlo. Poklicali so zdravnika z zdravniške postaje, ki je dal bolnici zdravila. Kuharica je legla v postelj. Ko je popoldne prišla natakarija pogledat, kako se počuti kuharica, bila je le-ta že mrtva. O tej nenadni smrti obvestili so redarstveno ravnateljstvo, katero je poslalo komisijo na lice mesta. Truplo so potem odpeljali v mrtvašnico pri sv. Justu.

Zginilo dokl. Policijsko ravnateljstvo priobčilo je vsem nadzorništvom, da je 15letna Emilija Bernardoni, stanujoča v ulici del Rivo hšt. 3, šla minolo soboto popoldne z doma in od te dobe ni več sledu po njej.

Policijsko. Organi polic. komisarijata v ulici Scussa zaprli so 29letnega težaka Josipa Rigottija iz Trsta, ker je na sumu, da je po noči na 28. aprila t. l. ukradel v gostilni Karla Vlaha v ulici Petronio 215 gld. v gotovini in drugih vrednostnih papirjev. — Isti organi zaprli so nadalje: 54let. krošnjarja Alojzija Stekerla iz Roane pri Benetkah, stanujočega v ulici Pozzo bianco hšt. 6, ker je prenočil pod milim nebom v gozdiču Farneto, 32 letnega mehanika Karla Gaggiottija iz Ancone, stanujočega v ulici S. Maurizio hšt. 15, zaradi postopanja; 60letnega rudarja Antona Kogoja iz Čepovana, stanujočega v ulici dell'Olmo hšt. 10, ker je prosjačil na Acquedotto; ko ga je prijel stražar, opsoval ga je Kogoj; 37letnega voznika Frana Vidmarja iz Trsta, stanujočega pri sv. Ivanu hšt. 105, ker je pijan razgrajal in 58 letno Terezo Zafred iz Divače zaradi prosjačenja. —

Koledar. Danes (25.): Prospev, škof; Viljem, opat. — Jutri (26.): Janez in Pavel, muč; Rudolf, škof. — Mlaj. — Solnce izide ob 4. uri 17 min., zatonil ob 7. uri 46 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 21 stop., ob 2. pop. 27,5 stop. C.

Loterijske številke, izrečane 22. t. m.

Trst	6, 36, 41, 78, 18.
Linc	36, 89, 26, 2, 90.
Inomost	75, 39, 49, 68, 70.
Budim	45, 22, 25, 78, 27.

Najnovejše vesti.

Celje 23. Danes se je vršil tu mnogoštevilno obiskani shod slovenskih zaupnih mož in je soglasno izrekel svojo zahvalo vsem činiteljem, ki so sodelovali pri sklepu proračunskega odseka o vprašanju gimnazija v Celju, zlasti pa poslancema Vošnjaku in Hohenwartu, knezu Windischgratzu in bivšemu naučnemu ministru Madejskemu.

Rim 24. Kralj je objel in poljubil Crispia pri včerajšnji ministarski avdienciji.

London 23. Angleško ministerstvo Rosebery je odstopilo. Kraljica je pozvala Salisburyja.

Trgovinske brojavke. Budimpešta. Pšenica za jesen 6.97 - 6.99. Pšenica za maj-juni 1896 6.97 do 6.99. Oves za jesen 5.78 - 5.80. RA za jesen 5.82 - 5.83. Koruza za juni-juli 6.05 - 6.10. za juli-avgust 6.09 - 6.11. Pšenica nova od 78 kil. f. 6.93 - 7.95 od 79 kil. f. 6.95 - 7.97. od 80 kil. f. 7.00 - 7.10 od 81 kil. f. 7.05 - 7.10. od 82 kil. for 7.10 - 7.11. Ječmen 6.65 - 6.90; prosa 6.50 - 6.50 za nova 6.25 - 6.30. Trg malo tol e oziroma stalnega, če tudi brez sprememb pri cenah. Vreme lepo.

Praga. Neratimirani sladkor za juni f. 12.30 —, nova letina 12.90. mlačno, padajoče!

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in a carino vred, odpošiljatev proci f. 28 - 30.28. 1/2. Juni sept. f. 29. — 29.50. Ceneasé 29. — — — Četvrti 30. — — — V glavah (sodih) 80.25 — — —. Padajoče!

Havre. Kava Santos good average za juni 98. — za oktober 91. —. mlačno.

Hamburg. Santos good average za juni 74.25 september 74.25 december 72.25. mirno.

Dunajska borza 24. junija.		
1895		
	predvčeraj	danes
Državni dolg v papirju	101.05	101.15
„ „ „ v srebru	101.30	101.20
Avstrijska renta v zlatu	123.05	123. —
„ „ „ v krouah	101.50	101.3 —
Kreditne akcije	407.80	407.75
London 10 Lst.	121.20	121.15
Napoleoni	9.60/100	9.61/100
20 mark	11.86	11.84
100 italj. lir	46.10	46. —

Izvirno: c. kr. izkj. priv.

Škropilnice proti peronospori

inženirja Živica,

katero so se splošno uvedlo v led njih preprostosti, trpežnosti, lahke uporabe za vsako roko trt itil. prodajajo, dasi so mnogo zboljšane, vendar po dosedanjih nizkih cenah.

Živic i družb. v Trstu
Cenike odpošiljajo na zahtevanje franco.
Na vse c. kr. poštno urade pošiljajo popolne škropilnice franco, proti povzratju 10 gld.
Izdelujejo tudi stroje za pr. žanje z žveplom, neprestano delujejo stiskalnice itd.

